

## **ULKOASIAINVALIOKUNNAN LAUSUNTO 4/1999 vp**

**Valtioneuvoston selvitys komission esityksistä  
EY:n ja sen jäsenvaltioiden assosiaatiosopi-  
muksiksi Mercosur-maiden ja Chilen kanssa**

*Suurelle valiokunnalle*

### **JOHDANTO**

#### ***Vireilletulo***

Suuri valiokunta on 21.5.1999 päättänyt lähettää ulkoasiainvaliokuntaan tiedoksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten ulkoasiainministeriön kirjeeseen 18.5.1999 sisältyvän valtioneuvoston selvityksen eduskunnalle komission esityksistä EY:n ja sen jäsenvaltioiden assosiaatiosopimukseksi toisaalta Mercosurin ja sen osapuolina ole-

vien valtioiden kanssa ja toisaalta Chilen kanssa (E 17/1999 vp).

#### ***Asiantuntijat***

Valiokunnassa on ollut kuultavana

- lähetystöneuvos Helena Tuuri, ulkoasiainministeriö.

### **VALTIONEUVOSTON SELVITYS**

Selvityksessä todetaan, että EU:n ja Etelä-Amerikan yhteismarkkinoiden Mercosurin (Argentiina, Brasilia, Paraguay, Uruguay) välisten suhteiden perustana on Madridin huippukokouksen yhteydessä joulukuussa 1995 allekirjoitettu puitesopimus. Vastaava puitesopimus Chilen kanssa allekirjoitettiin Firenzen huippukokouksen yhteydessä kesäkuussa 1996.

Komissio katsoo, että osapuolten neuvottelut tiiviimpää assosiaatiota koskevasta sopimuksesta tulisi aloittaa mahdollisimman nopeasti. Komissio antoi neuvostolle kaksi 29.7.1998 päivättyä tiedonantoa, jotka sisältävät esitykset neuvotteluohjeiksi. Koska Chile on Mercosurin as-

sosiaatiojäsen, komissio esittää, että Mercosurin ja Chilen sopimukset käsiteltäisiin rinnakkain. Esitysten mukaan uusiin assosiaatiosopimuksiin sisältyisi poliittisia ja turvallisuuskysymyksiä koskeva kumppanuus, aikaisempaa tiiviimpi taloudellinen ja sosiaalinen yhteistyö sekä tavaroita ja palveluita koskeva vapaakauppa-alue, joka ottaa Maailman kauppajärjestön (WTO) sallimissa puitteissa huomioon eräiden tavaroiden arkuuden. Euroopan unionin tämänhetkisen puheenjohtajamaan Saksan tavoitteena on saada neuvotteluvaltuudet hyväksytyiksi ennen kesäkuun lopussa pidettävää EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian huippukokousta.

## VALIOKUNNAN KANNANOTOT

### *Perustelut*

Valiokunta toteaa, että kaikki EU-maat ilmoittavat suhtautuvansa sekä kauppapoliittisista että poliittisista syistä periaatteessa myönteisesti suhteiden tiivistämiseen Mercosurin ja Chilen kanssa. Keskeisenä tavoitteena on EU:n kilpailuaseman säilyttäminen alueella suhteessa Yhdysvaltoihin, jonka kanssa Latinalaisen Amerikan maat keskustelevat Amerikkojen vapaa-kauppa-alueen muodostamisesta.

Kuten selvityksessä todetaan, Suomen ulkomaankaupassa Mercosur-maat ja Chile eivät ole kovin merkittäviä maita, mutta kaupan osuus on viime aikoina ollut kasvussa.

Neuvotteluvaltuuksien keskeisin ongelma on valiokunnan mielestä maatalous, koska suuri osa Mercosurin maataloustuotteista on samoja kuin EU-maiden, mutta tuotantokustannukset ovat olennaisesti EU:n tuotantokustannuksia alemmat. Komission esityksiin sisältyvä maataloustuotteiden vapaakauppa voi aiheuttaa ongelmia EU-maiden maataloudelle. Valiokunta toteaa kuitenkin, että WTO:n sääntöjen vuoksi vapaakaupan ulkopuolelle ei voida jättää kaikkia EU-maiden herkiksi katsomia maataloustuotteita.

Valiokunta ei pidä perusteltuna sellaista näkemystä, ettei EU voi neuvotella maatalouskaupan liberalisoinnista kolmansien maiden kanssa ennen kuin valmisteltavana olevan EU:n maatalousuudistuksen ja lähestyvän WTO:n neuvottelukierroksen vaikutukset ovat nähtävissä.

Valiokunta kannattaa suhteiden tiivistämistä Mercosur-maihin ja Chileen ja tukee tavaroiden ja palveluiden kaupan edistämistä sekä yleisenä periaatteena että suomalaisen teollisuuden konkreettisten etujen vuoksi. Valiokunnan mielestä Suomen tulee edistää kompromissia, joka mahdollistaa neuvottelumandaattien antamisen komissiolle ennen em. kesäkuun lopussa pidettävää huippukokousta. Kompromissin tulee ottaa kohtuullisesti huomioon Suomen maataloustuotannon herkkiin tuotteisiin liittyvät ongelmat.

### *Lausunto*

Lausuntonaan ulkoasiainvaliokunta kunnioittavasti ilmoittaa,

*että valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.*

Helsingissä 25 päivänä toukokuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Liisa Jaakonsaari /sd  
jäs. Ulla Anttila /vihr  
Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk  
Antti Kalliomäki /sd  
Bjarne Kallis /skl  
Ilkka Kanerva /kok  
Antero Kekkonen /sd  
Kimmo Kiljunen /sd

Juha Korkea-aho /kesk  
Outi Ojala /vas  
Kalevi Olin /sd  
Hannu Takkula /kesk  
Martti Tiuri /kok  
Ben Zyskowitz /kok  
vjäs. Esko-Juhani Tennilä /vas.